

Stortingets Kirke-, utdannings- og forskningskomité

Oslo, 17. 10. 11

Statsbudsjettet og vitensentrene:

- Behov for styrking av driftsbudsjettene

De regionale vitensentrene er: *...en del av Regjeringens nasjonale strategi for å skape interesse for matematikk, naturfag og teknologi og for å øke rekrutteringen til utdanning innenfor disse områdene, ble det i 2003 besluttet å opprette regionale vitensentre. Utviklingsarbeidet ble organisert som et program under Forskningsrådet med et eget programstyre, Vitensenterstyret.*¹

En ekstern evaluering av Vitensenterprogrammet som ble lagt fram 01.10.2009², gir norske vitensentre gode skussmål og bekrefter at sentrene holder høy internasjonal standard. Også statsråd Kristin Halvorsen har bl.a. i Stortinget slått fast: *...”at vitensentrene er en stor suksess. De gir et viktig bidrag til å kunne gjøre opplæringen i skolen mer variert og praktisk, og ikke bare det, det er også et sted foreldre, besteforeldre og barn i alle aldre oppsøker på fritiden – steder som er spennende, morsomme og utviklende, og som også bidrar til fag.”*³

I 2010 hadde de 8 regionale vitensentrene nær 600.000 besøkende. Vi regner med en vesentlig økning i inneværende år på grunn av nybygg ved Nordnorsk Vitensenter i Tromsø og åpning av Inspiria i Østfold. Sistnevnte har allerede passert 30.000 besøkende etter åpninga i august.. Også de etablerte sentrene har vekst i tilstrømmingen, besøksmessig må vi kunne slå fast at vitensentrene er en suksess.

Det er derfor med en viss undring at vi konstaterer at statsbudsjettet ikke har fulgt opp driftstilskuddene til de regionale vitensentrene. Fra 2010 ble antall regionale vitensentrer utvidet fra 7 – 8, uten at dette ble budsjettmessig kompensert. I budsjettet for 2011 fikk sentrene ikke engang kompensert for prisøkning. Dette innebærer at det reelt sett har vært en nedgang i statstilskuddet til vitensentrene de to siste årene.

Driftsøkonomien i de regionale vitensentrene er lagt opp på et samspill mellom egne inntekter, bidrag fra samarbeidspartnere/sponsorer og tilskudd fra det offentlige på lokalt, regionalt og sentralt nivå. Ingen av sentrene har kommersielt potensial til å generere tilstrekkelige egne inntekter til å balansere driften på det kvalitetsnivået som er forventet i Vitensenterprogrammet. De lokale og regionale bidragene er i stor grad knyttet opp mot fylkers og kommuners interesse i sentrene som skoleeiere. Derfor blir de statlige tilskuddene ekstra viktige.

Resultater fra egnevaluering, brukerundersøkelser og en begynnende forskning på bruk av vitensentre som supplement til undervisningen i skolen, peker i sterk positiv retning både mht. læring, motivasjon og trivsel. Med det foreliggende budsjettforslaget risikerer vi at sentrene må redusere tilbudet til skolene og utviklingen reverseres. Bidrag til å forsterke den positive utviklingen vil ha en betydelig forsterkende effekt på de store investeringene som allerede gjøres i MNT fagene i norsk skole.

Forslag til merknader:

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen mener at vitensentrene har en viktig funksjon i forhold til realfagsatsingen, og kan også vise til gode besøkstall. Som en kompensasjon for økningen av antall vitensentre og økt aktivitet, vil Komiteen foreslå en økning på 8 m.kr under kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, post 71: Tilskot til vitensenter. Komiteen vil samtidig be Kunnskapsdepartementet om å komme tilbake til Stortinget med mer informasjon om hvilken rolle vitensentrene er tiltenkt i realfagsatsninga og om finansieringa av vitensentrene framover.

Foreningen Norske vitensentre (<http://www.vitensenter.no/>) organiserer vitensentrene i Norge, og er en egen fagseksjon i Norges museumsforbund (www.museumsforbundet.no), og vi stiller gjerne opp med ytterligere informasjon.

Vennlig hilsen

Svein Anders Dahl (sign.)
Leder i Foreningen norske vitensentre
tlf. 9581 3980
<http://www.vitensenter.no/>

Tron Wigeland Nilsen (sign.)
generalsekretær i Norges
museumsforbund
tlf. 2299 3133 / 9012 4970
www.museumsforbundet.no

¹ St.meld. nr. 44 (2008–2009): Utdanningslinja (side 91f.):
<http://www.regjeringen.no/pages/2202348/PDFS/STM200820090044000DDDPDFS.pdf>

² http://www.forskningsradet.no/no/Nyheter/Fremgangsrike_vitensentre/1253952447408

³ <http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2009-2010/100503/3/>